

Svenska Turistföreningen STFs yttrande på rapporten ”Utvärdering av Laponiaförvaltningen”

Dnr M2016/02649

STF som är verksam i besöksnäringen i Laponiaområdet har liten eller ingen insyn i hur arbetet i förvaltningen bedrivits. Rapporten ”Laponiaförvaltningen – en utvärdering” ger heller inte klarhet, snarare en spretig bild av arbetet och om uppsatta mål nåtts redovisas inte. Med bara rapporten som grund är det därför svårt att ha relevanta synpunkter på hur förvaltningsmodellen fungerat i verkligheten. De många personer som intervjuats ger olika bild och det framgår heller inte vilka roller de intervjuade har haft. Inga kvantitativa resultat redovisas inför slutsatsen.

I rapporten redovisas vilket uppdrag som gavs inför utvärderingen. STF anser inte att rapporten ger svar på de frågor som uppdragsgivaren har ställt förväntningar på att få besvarade. Svar som är nödvändig inför regeringens beslut om framtida förvaltningsmodell.

STF anser därför att rapporten inte räcker som grund för regeringens slutliga beslut om permanent förvaltningsmodell. STF föreslår därför att en ny utvärdering görs som ger svar på de frågor som formulerats för uppdraget.

Några kommentarer dock

- STF uppfattar den verksamhet som Laponiaförvaltningen bedrivit som **nationellt och internationellt anonym**. I rapporten talas ofta om förankringen i lokalsamhället. Det är naturligtvis viktigt men det stora i världsarvstanken är att det finns till för världens folk och inte enbart för norrbottningar eller för svenska besökare. Dvs. nationellt och internationellt tänkande måste prägla Laponiaförvaltningens verksamhet i framtiden, målet bör vara att sätta Laponia på kartan – världskartan!
- Rapporten beskriver vikten av att det i alla beslut som fattas skall råda **consensus**. STF ställer sig tveksam till ett sådant krav. I organisationer där kravet är att alla alltid är överens om allt för att beslut skall kunna fattas sker sällan någon utveckling. En betydande risk finns att angelägna frågor man anar att det finns olika uppfattning om aldrig kommer på dagordningen. I en kommande organisation måste beslut utan consensus kunna fattas.
- Statens stora satsning på Naturum indikerar en stark önskan om **ökat antal besökare** – att kunna visa Laponias värden för många. Det torde vara väl känt att STF var tidigt, kanske först, med att se de stora turistiska värdena i Norrbottensfjällen och vilken roll föreningen spelat och spelar för turismen i Laponiaområdet. STF är en av länets större turistoperatörer och den som troligen verkat under längst tid. Det var också

STF som drog Padjelantaleden och skapade de första övernattningsmöjligheterna längs den leden. Båttrafiken som föreningen bedrivit i nästan 100 år har haft och har en avgörande betydelse för besöksströmmarna. För verksamheten finns i föreningen en omfattande upplysningsverksamhet riktad såväl nationellt som internationellt. STF menar att den förvaltningsmodell och den organisation man väljer skall i ett brett partnerskap utveckla besöksnäringen i Laponiaområdet. Ett partnerskap där olika operatörers erfarenhet tas till vara.

- *”Världsarvet bärs upp av tre symboliska dähkága, kåtastänger, som är den bärande konstruktionen i en kåta. De tre stängerna representerar och bär Laponias värden; naturens värden, renskötsel och samisk kultur samt spår av tidigare brukare.* STF anser att en fjärde kåtastång skulle vara att visa och öka intresset för Laponia, dvs att arbeta aktivt med besöksnäringen. Naturum är en stor tillgång men det räcker inte. Besöksantalet står inte i proportion till Laponias kvaliteter. STF är övertygad om att det finns utomordentligt goda förutsättningar att utveckla besöksnäringen och friluftsverksamhet utan att komma i konflikt med exempelvis renskötselintressena eller med de bevarandevärden som finns.
- STF menar att en tydlig, kompetent och **accepterad ledningsorganisation** är en förutsättning för världsarvets framgång. Remissvaret från Jokkmokks kommun indikerar att den presenterade utvärderingen inte har gett en helt sann bild av den verklighet som råder. Det stärker STF:s syn på att utvärderingen bör göras om.

Sammanfattningsvis – Gör om utvärderingen så den ger tydliga svar på de i uppdraget formulerade frågeställningarna. Framtidens förvaltningsmodell för Laponia världsarv är en för viktig fråga för att regeringen skall fatta beslut på det underlag som nu presenterats.